

Revizuire și actualizare politică publică „Regenerarea Centrului Istoric al Municipiului Bistrița”

Proiect FEEL: „Frugal cities
through Energy Efficiency
and Low-tech communities”

„Orașe frugale prin
eficiență energetică și
comunități low-tech”

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

FEEL

MĂSURI RECOMANDATE

CRT NR. 182/L-12.11.2024

6.1 Măsuri generale derivate din conceptul „ORAȘULUI FRUGAL”

- **Popularizarea conceptului** de „ORAS FRUGAL” prin organizarea de Campanii de informare cu privire la abordarea frugală și soluții ecologice/verzi aplicabile în procesul de renovare al clădirilor istorice;
- **Introducerea conceptului** de „INTERVENȚIE FRUGALĂ” și promovarea lui ca posibilă soluție ecologică și abordabilă pentru renovarea clădirilor istorice, evidențiind avantajele acestor soluții pentru locuitori, pentru mediul înconjurător și pentru bugetul proprietarilor, ținând cont de specificul clădirii și de legislația aplicabilă;
- Dezvoltarea unor **modele noi de cooperare** între cetățeni, administrația locală și părțile interesate (*stakeholders*), cu accent pe incluziune socială și participarea activă a locuitorilor;
- Înființarea și operaționalizarea **Fondului de Regenerare a Centrului Istoric** prin finanțarea unui program de reabilitare-renovare a clădirilor din centrul orașului;
- Creșterea **capacității administrative** a Municipality de a consilia comunitatea cu privire la problemele legate de integrarea metodelor și tehnologiilor eficiente din punct de vedere energetic și a soluțiilor de energie regenerabilă (în special low-tech) în renovarea clădirilor.

6.2 PROIECT FEEL – Exemplu de **bună practică** de preluat în legătură cu conceptul „ORAȘULUI FRUGAL” (I)

ALOEN [FRANTA]: **Low-tech tour - a week's cycling tour to discover low-tech solutions**

Tur low-tech - o săptămână de ciclism pentru a descoperi soluții low-tech

Orașul Lorient și ALOEN (Agence Locale de l'Énergie et du Climat de Bretagne Sud/ Agenția Locală pentru Energie și Climă din Bretania de Sud) au organizat un tur cu bicicleta pentru a prezenta și a atrage atenția asupra soluțiilor low-tech disponibile în zonă. Organizatorii au mobilizat, cu această ocazie, un număr mare de părți interesate (*stakeholders*), care își derulează activitatea în domeniul low-tech (tehnologie scăzută) și au pus bazele unei „comunități low-tech”.

RECOMANDARE: Înființarea unui „LOW TECH HUB” în Municipiul Bistrița

Centru de informare și comunicare - HUB, conturat în jurul conceptelor centrale proiectului FEEL: FRUGALITATE, LOW-TECH, SUFICIENȚĂ și COOPERARE.

A1: Conceperea și derularea unei **campanii de informare** pentru popularizarea conceptului de „ORAȘ FRUGAL”, cu accent pe prezentarea de soluții LOW-TECH aplicabile în procesul de întreținere și renovare al clădirilor istorice; Introducerea conceptului de „INTERVENȚIE FRUGALĂ” și promovarea lui ca posibilă soluție ecologică și abordabilă pentru renovarea clădirilor istorice

6.2 PROIECT FEEL – Exemplu de **bună practică** de preluat în legătură cu conceptul „ORAȘULUI FRUGAL” (II)

A2: Constituirea unui **Registru de bune practici locale**, care include proiecte și inițiative cu o puternică componentă de LOW-TECH, frugalitate și sustenabilitate, implementate în Municipiul Bistrița și pe raza județului Bistrița – Năsăud (disponibil în versiune digitală și broșură)

A3: Stabilirea unor **trasee** de parcurs cu bicicleta sau în transport public pentru a vizita anumite obiective din Registrul de bune practici, în parteneriat cu alte organizații active în acest domeniu (ex: Harta Verde Bistrița | www.harta-verde.ro , Drumul care unește | Via Transilvanica);

Rezultat: un **traseu digital interactiv** (disponibil online, cu posibilitate de integrare într-o aplicație) și un pliant cu informații despre obiectivele din Registrul de bune practici și cu datele de contact

A4: Conceperea și prezentarea unui **Kit educativ** pentru elevi (învățământ primar și gimnazial) pe diferite teme legate de LOW-TECH/FRUGALITATE, propus ca activitate în cadrul programelor de tip „Școala altfel” și „Săptămâna verde”;

A5: Cooptarea asociațiilor și întreprinderilor locale interesate de aceste direcții de dezvoltare într-un program mai amplu de activități & un grup de lucru – formal (ONG) sau informal, în scopul constituirii unui **ecosistem teritorial** în jurul temelor LOW TECH-frugalitate-sustenabilitate;

A6: Încheierea de **parteneriate media** cu diverse publicații și instituții de presă în scopul aducerii în discuție publică a temelor legate de LOW-TECH, frugalitate și sustenabilitate.

6.3 PROIECT FEEL

Exemplu de bună practică relevant pentru **Centrul Istoric (I)**

GENOVA [ITALIA]: *Piano Integrato Caruggi: Piano di Rigenerazione Urbana del Centro Storico di Genova*

Planul integrat Caruggi: Planul de Regenerare Urbană al Centrului Istoric din Genova

„*Progetti Urbani*”: restaurarea, revitalizarea, reconvertirea unor spații publice

„*Manutenzione e innovazione tecnologica*”: valorificarea patrimoniului public & creșterea accesibilității și incluziunii în spațiile urbane

„*Interventi socio-educativi*”: asistență de proximitate, proiecte de educație participativă, o serie de proiecte comunitare și de inovație socială

„*Piano commercio*”: reintroducerea activităților profesionale și artisanale

RECOMANDARE: *Actualizarea Planului Integrat pentru Centrul Istoric al Municipiului Bistrița*

1. **Măsuri de sprijin pentru proprietarii** de imobile clasate monument istoric în vederea realizării unor lucrări de reparații – consolidare – restaurare:

1.1 Redactarea unui ***Ghid pentru intervenții*** elaborat în baza Regulamentului Local de Urbanism (RLU), cu mențiuni despre specificul local, explicații vizuale despre tipurile de intervenții permise, materiale compatibile, lucrări autorizate și etape administrative.

1.2 Înființarea și operaționalizarea unui ***Serviciu de inspecție, reparații și mentenanță pentru clădirile istorice***, care pune la dispoziția proprietarilor personal specializat (istoric de artă - arhitect – inginer – jurist) și oferă sprijin, consiliere tehnică și recomandări ref. tipuri de intervenții acceptate & materialele compatibile.

6.3 PROIECT FEEL

Exemplu de bună practică relevant pentru **Centrul Istoric (II)**

1.3 Înființarea și operaționalizarea **Fondului de Regenerare a Centrului Istoric** prin stabilirea unei formule de parteneriat care să implice mai multe părți interesate (administrația publică locală, mediul asociativ, operatori economici etc) și care să poată atrage surse de finanțare diverse (fonduri europene, fonduri guvernamentale, fonduri internaționale de investiții, donații, sponsorizări, campanii de crowdfunding etc). Finanțarea unui program de reabilitare și renovare a clădirilor din Centrul Istoric.

1.4 Înființarea și operaționalizarea – în parteneriat cu operatori bancari - unui **sistem financiar de sprijin** (micro-granturi sau credite cu dobândă zero), accesibil proprietarilor de clădiri istorice pentru lucrări de urgență la clădiri aflate în risc.

1.5 Adoptarea și implementarea unor **măsuri fiscale** aplicabile la nivel local, cu începere de la 01.01.2026:

1.5.1 **Stimulente:** scutire de impozit pentru proprietarii de clădiri din Centrul Istoric care își întrețin – repară - renovează imobilele prin acțiuni care permit conservarea caracteristicilor arhitecturale ale clădirilor (Cod fiscal, Art. 456)

1.5.2 **Sancțiuni:** majorare de impozit pentru proprietarii de clădiri din Centrul Istoric care nu își întrețin – repară - renovează imobilele, în acord cu „Regulamentul privind stabilirea condițiilor de majorare a impozitului pe clădirile și terenurile neîngrijite de pe raza Municipiului Bistrița” (Cf. ART1, ART 2) (Cod fiscal, Art. 489)

6.3 PROIECT FEEL

Exemplu de bună practică relevant pentru **Centrul Istoric (III)**

2. Măsuri de sprijin pentru comercianți

2.1 **Valorizarea unităților HoReCa** care participă activ la dezvoltarea durabilă a regiunii

2.2 Organizarea unor **evenimente de anvergură**, care să mobilizeze comunitatea și să genereze venituri directe pentru afacerile locale

2.3 Analiza potențialului de **reutilizare adaptivă** („*adaptive reuse*”) a clădirilor din Centrul Istoric și a spațiilor de interes comercial în vederea schimbării destinației și adaptării spațiului

2.4 Dezvoltarea **economiei creative** prin introducerea unui program-pilot care să sprijine conversia unor spații existente în ateliere creative, HUB-uri socio-culturale sau spații pentru tineri

3. Măsuri care să reducă problema **lipsei forței de muncă calificate** în relație cu patrimoniul cultural:

3.1 Conceperea și acreditarea unor **programe pentru formarea meseriașilor locali**

3.2 **Certificarea** persoanelor eligibile în domenii ce țin de restaurarea elementelor de patrimoniu

3.3 Participarea la **programe de cooperare europeană** & atragerea de specialiști din domeniu

4. Măsuri legate de eficientizarea energetică a clădirilor monument istoric: **Sesiuni de informare și ateliere tematiche** despre modalitățile de transpunere în practică a legislației aferente și a normelor aprobate la nivelul Ministerului Culturii, inclusiv prezentarea de soluții compatibile cu specificul clădirilor din Centrul Istoric și accesibile pentru locuitorii acestora.

6.4 Măsuri adiționale recomandate

- Inițierea dialogului cu Institutul Național al Patrimoniului (INP) cu privire la includerea monumentelor din Municipiul Bistrița (inclusiv completarea și actualizarea informațiilor aferente) în noua platformă **ePatrimoniu**.
- Înființarea și operaționalizarea unui **Centru regional de economie circulară** care să permită recuperarea, depozitarea și re folosirea elementelor arhitecturale rezultate din demolări legale sau alte surse legale de proveniență, după modelul Centrului Pilot înființat de Institutul Național al Patrimoniului prin Planul Național de Redresare și Reziliență al României.
- Continuarea sprijinirii, în baza *Legii 350/2001 privind amenajarea teritoriului și urbanismul*, activităților și măsurilor care contribuie la **coeziunea socială a zonei** și la includerea tuturor tipurilor de locuitori, indiferent de situația lor economică și nivelul de educație.
- Dezvoltarea unui concept de **marketing teritorial**, care să includă și să valorizeze toate elementele legate de sustenabilitate și de tranziția verde, atât din Municipiul Bistrița cât și din zonele limitrofe, plasând astfel Centrul Istoric al orașului în contextul unui ecosistem regional.